

Obcházení zákona, smlouvy uzavřené bez soutěže i selhání vnitřního kontrolního systému. NKÚ zkontroloval hospodaření příspěvkových organizací Ministerstva kultury

18.7.2022 - | Nejvyšší kontrolní úřad

Nejvyšší kontrolní úřad se zaměřil na hospodaření příspěvkových organizací Ministerstva kultury - Národní galerie v Praze (NG) a Uměleckoprůmyslového musea v Praze (UPM) - v letech 2018 až 2020. Zásadní problémy se týkaly Národní galerie a jejích veřejných zakázek i samotného hospodaření. NG například ignorovala zadávací řízení při výběru dodavatelů na právní, realitní nebo úklidové služby, obcházela zákon o registru smluv a postupovala netransparentně, když zadala svému generálnímu řediteli zakázku za 1,1 milionu korun napřímo (bez otevřené soutěže). Řadu z popsanych pochybení vyhodnotil NKÚ jako podezření na porušení rozpočtové kázně. Oproti Národní galerii byly u UPM zjištěny méně zásadní nedostatky.

Přestože měla NG vlastní právní oddělení, najala si tři externí společnosti, které za právní oddělení vykonávaly jeho agendu. NG s externisty uzavřela sedm smluv, aniž by se předtím konalo výběrové řízení. V letech 2018 až 2020 NG za tyto služby zaplatila 6,7 mil. Kč. Protože galerie porušila zákon o registru smluv (neuvedla povinné údaje a pozměnila účinnost smlouvy), byly tři ze sedmi smluv navíc neplatné. NG přesto na jejich základě zaplatila 4,5 mil. Kč. Jednomu z dodavatelů právních služeb NG platila odměnu i v měsících, kdy neposkytoval žádné služby. U další smlouvy zvýšila NG dvěma dodatky odměnu z 1,5 mil. Kč na 2,6 mil. Kč, aby nakonec vyplatila ještě o 373 tisíc korun (vše včetně DPH) více, než oba dodatky stanovovaly.

Také realitní služby poskytovaly Národní galerii tři různé firmy. Smlouvy v celkové hodnotě 2,4 mil. Kč s nimi galerie uzavřela rovněž bez výběrového řízení. I v tomto případě NG necelý půlrok po podpisu smlouvy zvýšila dodatkem cenu z původních 1,2 mil. Kč na dva miliony korun. S další realitní kanceláří uzavřela NG v jeden den tři smlouvy za celkem 145 tisíc korun, přičemž jednotlivé smlouvy nepřekročily hodnotu 50 tisíc korun. Tím se galerie vyhnula povinnosti zveřejnit smlouvy v registru smluv a obcházela tak zákon o registru smluv. Stejně postupovala i s třetím dodavatelem, se kterým během dvou dnů uzavřela pět smluv pod 50 tisíc korun. Výsledná částka přitom přesáhla 239 tisíc korun.

Problematická byla ale i zakázka na poskytování bezpečnostních služeb. NG nezveřejnila v registru smluv její hodnotu, což je povinný údaj, a smlouva tedy byla dle zákona o registru smluv zrušena. Galerie i přesto zaplatila dodavateli na základě neplatné smlouvy 154 milionů korun.

Kromě toho NG uzavřela v prosinci 2018 se svým generálním ředitelem smlouvu na vytvoření autorského díla za více než 1,1 milionu korun. Učinila tak bez jakéhokoliv výběrového řízení, čímž porušila zásadu transparentnosti podle zákona o zadávání veřejných zakázek. Smlouvu navíc podepsala v zastoupení neoprávněná osoba - kancléřka generálního ředitele.

V neposlední řadě uzavřela NG smlouvu na vytvoření nového loga za 1,3 mil. Kč. Ovšem vzhledem k tomu, že nové logo mělo jiný než zákonem daný název, nemůže NG na oficiálních dokumentech toto

logo využívat.

Společným jmenovatelem popsáných nedostatků bylo mj. to, že smlouvy s dodavateli Národní galerie uzavírala, aniž by to schválily kompetentní osoby, které tuto povinnost měly. Jde o jedno ze zásadních selhání vnitřního kontrolního systému. Ten u Národní galerie nefungoval správně a celkově je jedním z podstatných důvodů výše popsáných problémů. Nefunkční kontrolní systém souvisí i s tím, že NG nevede elektronickou spisovou službu ani po 17 letech od doby, kdy jí tuto povinnost stanovil zákon.

U Uměleckoprůmyslového musea v Praze odhalil NKÚ oproti Národní galerii méně závažné nedostatky. Ty se týkaly vnitřního kontrolního systému, ale i evidence majetku nebo vedení účetnictví. UPM ve dvou případech přenechalo nájemci do užívání prostory sloužící k podnikání a k tomu bezúplatně i vybavení (movitý majetek). V jednom z těchto případů se jednalo o majetek v hodnotě jednoho milionu korun.

<https://www.nku.cz/cz/pro-media/tiskove-zpravy/obchazeni-zakona--smlouvy-uzavrene-bez-souteze-i-s-elhani-vnitřního-kontrolního-systemu--nku-zkontroloval-hospodareni-prispevkových-organizaci-minister-id12659>